

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Δευτέραν, 11^{ην} / 24^{ην} Ἰανουαρίου 2022, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου εἰς τὴν ἐπ’ ὀνόματι αὐτοῦ ἱερὰν Μονὴν τὴν κειμένην εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἐρήμου τῆς Ἰουδαίας μεταξύ τοῦ Χωρίου τῶν Ποιμένων καὶ τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν ἡ Ἐκκλησία ὅλη, ἰδίᾳ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων ἀναμιμνήσκεται ὅτι ὁ ἅγιος Θεοδόσιος κατήγετο ἐκ τῆς κώμης Μωγαρισσοῦ τῆς Καππαδοκίας καὶ προσῆλθεν εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν τό ἔτος 451 καὶ ἐμόνασεν ἀρχικῶς εἰς Μονὴν τῆς περιοχῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἐπ’ ὀνόματι τῆς Ἰκελίας· ἀκολούθως ἡσκήτευσεν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἄλλῃ ἀσκήσει, προσευχῇ καὶ νηστείᾳ εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, ἕως ὅτου οἱ μοναχοὶ τῆς ἐρήμου διέγνωσαν τὸν ἐνάρετον καὶ πεφωτισμένον ἄνθρωπον καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ αὐτόν, νὰ ἀναλάβῃ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν αὐτῶν εἰς Ἱερὰν Μονήν.

Ἀναζητῶν τόπον ἰδρύσεως τῆς Μονῆς ὑπεδείχθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ περιοχή δι’ ἧς ἔφυγον δι’ ἄλλης ὁδοῦ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν οἱ Μάγοι, προσκυνήσαντες τὸ νεογέννητον βρέφος, τὸν ἐν σαρκὶ τεχθέντα Χριστόν. Ἐνταῦθα ὁ ἅγιος ἵδρυσε Μονήν, ἡ ὁποία σταδιακῶς ἐξελίχθη εἰς Κοινόβιον καὶ περιέλαβε τέσσαρας Ἐκκλησίας μέ τετρακοσίους μοναχοὺς, ζῶντας εἰς κοινοβιακὴν ζωὴν, ἥτοι κοινὴν λατρείαν, κοινὴν ἐργασίαν, κοινὴν τράπεζαν, ὑπακοὴν πρὸς τὸν Ἡγούμενον, ἕως ὅτου προετοιμασθοῦν καὶ κριθοῦν κατάλληλοι νὰ μονάσουν εἰς δυσκολωτέραν μορφήν μοναχικῆς ζωῆς, τὴν Λαυρεωτικὴν. Εἰς τὴν Μονὴν ταύτην ἦτο ὁρος ἀπαραίτητος ἡ ἐργασία, δι’ ἧς οἱ μοναχοὶ συνετήρουν πτωχοκομεῖον καὶ γηροκομεῖον καὶ ἐνδεεῖς. Εἶχε δηλαδὴ ἡ Μονὴ κοινωνικὸν χαρακτῆρα, διετήρει δὲ καὶ ἐκπαιδευτήριον διὰ τοὺς μοναχοὺς. Ἐκ τῆς Μονῆς ταύτης προῆλθον οἱ ἅγιοι Μόδεστος καὶ Σωφρόνιος Πατριάρχαι Ἱεροσολύμων καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Λειμωναρίου Ἰωάννης ὁ Μόσχος.

Ὁ ἅγιος Θεοδόσιος ἦτο ὁμόπατρις, συνεργάτης καὶ συμπαραστάτης τοῦ ἁγίου Σάββα. Οἱ δύο μεγάλοι αὐτοὶ πατέρες εἰργάσθησαν ὁμοῦ διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Χριστολογικοῦ δόγματος τῆς Δ’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνας (451 μ.Χ.), δηλαδὴ τοῦ δόγματος τῆς ἐν Χριστῷ μιᾶς ὑποστάσεως καὶ δύο φύσεων, τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης, ἐναντίον τῶν Μονοφυσιτικῶν κύκλων, οἱ ὁποῖοι διέστρεφον τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τοῦ 5^{ου} αἰῶνος ἕως τοῦ 7^{ου} αἰῶνος ἡ Μονὴ ὑπὸ τὸν ἅγιον Θεοδόσιον ὡς Ἐξαρχον τοῦ Κοινοβιακοῦ βίου διεδραμάτισε σημαντικὸν ρόλον ὁμοῦ μετὰ τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μοναχισμοῦ καὶ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Ὁρθοδόξου δόγματος.

Κατὰ τοὺς μέσους χρόνους, λόγῳ τῶν ἐπιδρομῶν ὑπῆρξε περίοδος παρακμῆς αὐτῆς. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 20^{ου} αἰῶνος προσῆλθον καὶ διηκόνησαν εἰς αὐτὴν οἱ Κρητες μοναχοὶ Γαλακτίων καὶ Λεόντιος. Περί τὰ μέσα τοῦ 20^{ου} αἰῶνος ἀνήγειρεν ἐπὶ τοῦ ἡμικατεστραμμένου ἀρχικοῦ ναοῦ νέον Ναόν ὁ ἐκ Κρήνης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προερχόμενος μακαριστὸς Μητροπολίτης Μαδάβων Βαρθολομαῖος, ὢν ἐνταφιασμένος εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Ναοῦ. Τοῦτον διεδέχθη ὁ μακαριστὸς Ἀρχιμανδρίτης

Ἰάκινθος περί τά 1965 καί ἀκολούθως διεδέχθη αὐτόν ὁ νῦν ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης π. Ἰερόθεος ὑπηρετῶν ἀπό τεσσαρακονταετίας καί πλέον καί τελέσας σημαντικόν ἔργον ἀνακαινίσεως τῆς Μονῆς, ἰδρύων νέαν πτέρυγα καί ἔργον προστασίας τῆς περιουσίας πέριξ τῆς Μονῆς, μετὰ πολλῶν κόπων καί μόχθων.

Εἰς τήν ἐν λόγῳ ἱστορικὴν Μονήν προεξῆρξεν πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου εἰς νυκτερινὴν θείαν Λειτουργίαν ὁ Μακαριώτατος, συλλειτουργοῦντων τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, Σεβαστείας κ. Θεοδοσίου καί Πέλλης κ. Φιλουμένου, τῶν Ἀγιοταφитῶν Ἱερομονάχων π. Εὐδοκίμου καί π. Ἰγνατίου, τοῦ π. Γιοῦσεφ, τοῦ Ἀρχιδιακόνου π. Μάρκου καί τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Εὐλογίου, ψαλλόντων τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Συμεῶν καί τοῦ κ. Βασιλείου Γκοτσοπούλου.

Εἰς τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐκήρυξε τόν θεῖον λόγον ὡς ἔπεται:

“Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα· ἀγαλλιᾶσθω ἔρημος καί ἀνθήτω ἐς κρίνον καί ἐξανθήσει καί ὑλοχαρήσει καί ἀγαλλιᾶσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου» (Ἠσ. 35, 1-2), βοᾷ καί λέγει ὁ Προφήτης Ἡσαΐας.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

εὐλαβεῖς Χριστιανοί,

Τό φῶς τό ἀληθινόν, τό Πνεῦμα τό Ἅγιον, τό ἐν εἶδει περιστερᾶς ἐπιφανέν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ τῆς ἀσκήσεως τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, ἀλλά καί τῷ τόπῳ τοῦ ἄντρου (τοῦ σπηλαίου) τῶν Μάγων, ἵνα ἐορτάσωμεν τήν σεπτήν μνήμην αὐτοῦ.

Κατά τὰς ἀγίας καί ἐορτίους ταύτας ἡμέρας τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ ἐν Βηθλεὲμ καί τῶν ἀγίων θεοφανείων ἐν τοῖς ρεῖθροις τοῦ Ἰορδάνου, ἀλλά καί τῶν ἀγραυλούντων ποιμένων ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῶν, ὡς καί τῶν ἐντεῦθεν διελθόντων Μάγων μέ τὰ δῶρα αὐτῶν, ὄντως ἀγάλλεται ἡ ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου καί πᾶσα ἡ ἔρημος τῆς Ἰουδαίας.

Καί ἡ μέν ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου ἀγάλλεται, διότι ὡς λέγει ὁ ὑμνωδός: «Τὸ ἀληθινὸν φῶς ἐπεφάνη, καὶ πᾶσι τὸν φωτισμὸν δωρεῖται, βαπτίζεται Χριστὸς μεθ’ ἡμῶν, ὁ πάσης ἐπέκεινα καθαρότητος· ἐνίησι τὸν ἁγιασμὸν τῷ ὕδατι, καὶ ψυχῶν τοῦτο καθάρσιον γίνεται· ἐπίγειον τὸ φαινόμενον, καὶ ὑπὲρ τοὺς οὐρανοὺς τὸ νοούμενον· διὰ λουτροῦ σωτηρία· δι’ ὕδατος τὸ Πνεῦμα, διὰ καταδύσεως, ἡ πρὸς θεὸν ἡμῶν ἄνοδος γίνεται· θαυμάσια τὰ ἔργα σου Κύριε! δόξα σοι». Ἡ δὲ τῆς Ἰουδαίας ἔρημος ἀγάλλεται, διότι ἐν αὐτῇ πεφύτευται ἡ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων ἡ ἰσάγγελος πολιτεία τῶν θεοφόρων μοναστῶν Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου, Θεοκτίστου τοῦ ὁσίου καί Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου καί πολλῶν ἄλλων, ὧν «ἐπιλήψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος», (Ἐβρ. 11,32).

Ὁ Ὁσιος Πατὴρ ἡμῶν Θεοδόσιος ζηλωτὴς ἔνθερμος ὢν τῆς ἐν οὐρανοῖς ἀγγελικῆς πολιτείας ἀπεδήμησεν ἐκ τῆς γενετείρας πατρίδος αὐτοῦ Μωγαρισσοῦ τῆς Καππαδοκίας εἰς τήν Ἁγίαν Γῆν, ἵνα βαδίσῃ ἐπὶ τῶν φυσικῶν καί πνευματικῶν ἰχνῶν τοῦ ἐν σαρκὶ ἐπιδημήσαντος εἰς παγκόσμιον σωτηρίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἐλθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα καί προσκυνήσας τὸν ζωφόρον τοῦ Ἀναστάντος

Χριστοῦ Τάφον κατέφυγεν ὡς ἄλλη διψῶσα ἔλαφος παρά τούς πόδας τῶν μεγάλων εἰς Χριστόν παιδαγωγῶν καί καθηγητῶν τῆς ἐρήμου τῆς Παλαιστίνης, ὡς καί εἰς τούς πόδας τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀσκουμένου Συμεῶν τοῦ Στυλίτου, παρά τῶν ὁποίων τήν μέλλουσιν αὐτῷ πρός ἀρετάς ἐπίδοσιν ἐμνήθη.

Τοῦτο ἔπραξεν ὁ φωσφόρος γενόμενος θεοδόσιος, ἀκούων εἰς τήν φωνήν τοῦ ψαλμωδοῦ: «ὁ θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου· καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἰστῶν με· διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου· καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνῶρθωσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτὴ με διδάξει». (Ψαλμ. 17, 33-36).

Ὅντως ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἡ ἐν Χριστῷ παιδεία καὶ μάθησις διὰ παιδαγωγικῶν τρόπων, πατρικῶν συμβουλῶν καὶ δοκιμασιῶν ἐκ τῶν παγίδων καὶ μεθοδεῶν τοῦ διαβόλου (πρβλ Ἐφ. 6,11), ἐκραταίωσεν τὸν θεσπέσιον θεοδόσιον καὶ κατέστησεν αὐτόν κοινωνόν τῶν ἀρρήτων τοῦ θεοῦ μυστηρίων, γενόμενον αὐτόν μιμητὴν τοῦ θείου Παύλου, «τοῦ ἀρπαγέντος εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀκούσαντος ἄρρητα ῥήματα», (Πρβλ. 2 Κορ. 12,2). Τοῦτο ἐξ ἄλλου ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ ὕμνος αὐτοῦ λέγων: «Γνόφον νοητόν, φωτὸς τοῦ θειοτάτου, σὺ ὑπεισδύνας θεοδόσιε, καὶ πλάκας δακτύλῳ θεοῦ, ἐγγραφείσας τῇ καρδίᾳ σου, τὰ εὐσεβείας δόγματα, ἔφερες τοῖς φοιτῶσι, βίβλον ζωῆς παμμακάριστε».

Κατὰ τὸν ἔγκριτον ἱστορικὸν Κύριλλον τὸν Σκυθοπολίτην, ὁ μακάριος θεοδόσιος ἀνεδείχθη προασπιστὴς τῆς ὑγιαίνουσας Ὁρθοδόξου πίστεως, δηλονότι «τῶν δογμάτων τῆς εὐσεβείας», τὰ ὁποῖα διεστρέφοντο ὑπὸ «διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας», (Α΄ Τιμ. 6,5), κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον.

Τοιοῦτοι ἦσαν «οἱ κατὰ τὴν ἔρημον σχισματικοὶ μοναχοὶ τῇ καθολικῇ μὴ κοινωνοῦντες Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ τῇ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου ὑπαγόμενοι φιλονεικίᾳ τε καὶ κακοδοξίᾳ».

Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀξιομακάριστος θεοδόσιος ἀφίχθεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοφιλοῦς αὐτοκράτορος Μαρκιανοῦ (396-457 μ.Χ.) ἐφιλοξενήθη ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Δαυΐδ παρά Λογγίνῳ τινὶ γέροντι Καππαδόκῃ τοῦ τάγματος ὄντι τῶν Σπουδαίων τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν Ἀναστάσεως», δηλονότι τῆς σημερινῆς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος. Οὗτος δὲ ὁ γέρων Λογγῖνος, λαβὼν τὸν μακάριον θεοδόσιον «παρέθετο τῇ μακαρίᾳ καὶ ἐν ἁγίοις Ἰκελίᾳ, τὴν τοῦ Καθίσματος τῆς θεοτόκου Ἐκκλησίαν τὸ τηνικαῦτα οἰκοδομοῦσιν ..., ἥτις [Ἰκελίᾳ] τὸν ἱερόν τοῦτον νεανίαν δεξαμένη θεοδόσιον καὶ ψάλτην εὐφυστάτον αὐτόν εὐροῦσα ἐγκαταλέγει τῷ τάγματι τῶν αὐτόθι ὑπ' αὐτὴν Σπουδαίων [μοναχῶν] εὐλαβῶν ὄντων· τῆς μακαρίας Ἰκελίας τελειωθείσης [= θανούσης], ἐγχειρίζεται αὐτός τὴν τοῦ τόπου οἰκονομίαν.

Ὁ ὁσιος Πατὴρ ἡμῶν θεοδόσιος ὠνομάσθη Κοινοβιάρχης, διότι ἐν τῇ ἐνταῦθα ἐπωνύμῳ καὶ ἱστορικῇ αὐτοῦ Μονῇ, συνέστησε τὸ ἑαυτοῦ Κοινόβιον «καὶ ἀπὸ τότε ἤρξαντο πολλοὶ προστρέχειν αὐτῷ, παρακαλοῦντες συνοικῆσαι αὐτῷ καὶ αὐτός δεχόμενος αὐτούς [ἐννοεῖται ὡς μοναχοὺς], ὠδήγει πρὸς τὸ τέλειον θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ συνήργει αὐτῷ εἰς πάντα ὁ θεὸς καὶ " ἦν ἀνὴρ ἐπιτυχάνων" ὡς ὁ Ἰωσήφ (Γεν. 39,2). Μὲ ἄλλα λόγια, ἐγνώριζεν ὁ θεοδόσιος ὅτι ὁ Κύριος ἦτο μαζί του καὶ ὅσα κάμνει τὰ εὐοδώνει ὁ θεός.

Τόν μέγαν τῆς ἐρήμου πολιστήν καί τῆς οἰκουμένης φωστῆρα πολύφωτον παρακαλέσωμεν, ἵνα ταῖς ἱκεσίαις αὐτοῦ σύν ταῖς πρεσβείαις τῆς ὑπερευλογημένης θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μητρός τοῦ θεοῦ κατευθύνη τόν νοῦν καί τήν καρδίαν ἡμῶν πρός τό τέλειον θέλημα τοῦ θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ. Μετά δέ τοῦ ὕμνωδοῦ εἵπωμεν: «Μή ἐπιλάβῃ καί νῦν τῆς ποιμένης σου, παμμάκαρ θεοδόσιε, ἀλλά πρεσβείαις σου πρός Κύριον [τόν ἐν Ἰορδάνῃ ὑπό Ἰωάννου βαπτισθέντα] σῶσον ἡμᾶς δεόμεθα» Ἐτη πολλά καί εὐλογημένα. Ἀμήν”.

Ἄμα τῇ ἀπολύσει ὁ πολίος καί ρέκτης Ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος παρέθεσεν ἀπλοῦν μοναστηριακόν κέρασμα.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας